

PMI, enflasyon ve dış ticarete 2022 netleşiyor

ANALİZ

Dr. H. Bader Arslan
bader.arslan@nbe.com.tr

Herkese mutlu yıllar dilerim. Klasik olarak ayın ilk haftasına PMI, geçici dış ticaret verileri ve enflasyonla başlıyoruz. Ancak bu defaki veriler sadece Aralık ayının değil, 2022'nin de nasıl geçtiğini göstereceği için daha anlamlı.

PMI endeksi Mart ayından bu yana 50'nin altında değerler alıyor. Üstelik endekste istikrarlı bir gerileme eğilimi var. Bu gerileme büyük oranda ihracat

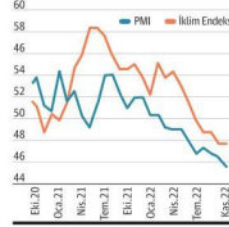
pazarlarımızdaki daralmanın, Türkiye ihracatını ve buna bağlı olarak **sanayi** üretimini olumsuz etkilemesinden kaynaklanıyor. **ISO**'nun açıkladığı ihracat iklim endeksi de bunu teyit ediyor. Nitekim PMI ve ihracat iklim endeksi arasında, grafikte gördüğümüz gibi yakın bir ilişki var.

PMI konusunda önemli olan, bu hafta açıklanacak Aralık ayı verisinin ne olacağı değil. Yine zayıf bir geleceği muhakkak. Asıl önemli olan endekste toparlanmanın ne zaman başlayacağı. Bu hem Türkiye'deki **sanayi** sektörlerinin performansı için, hem de ihracatımız için önemli.

Ticaret Bakanlığı bu hafta Aralık ayı geçici dış ticaret verilerini duyuracak. İhracatta son aylarda belirginleşen yavaşlamanın bir süre daha devam etmesini bekliyoruz. Avrupa başta olmak üzere hedef pazarlarımız ne zaman toparlanırsa, ihracatımız da o zaman yönünü yukarı çevirecek. Ancak bunun yılın ilk yarısında olması çok düşük bir olasılık.

2023'ün ilk yarısı ve ikinci yarısı birbirinden farklı olacak. Bunu **sanayi** üretimi, PMI, ihracat, büyüme, sektörel güven endeksleri gibi birden çok veride göreceğiz. Yılın ilk yarısı, yükselen faizlerin küresel ölçekte talebi ya-

PMI ve ihracat iklimi

vaşlatması nedeniyle dış ticaret için yatay/hafif negatif bir dönem olacak. Eğer bir canlanma olacaksa, bunu ikinci yarıda göreceğiz.

Ancak zamanlama konusunda net olmamızı engelleyen faktörler hala baskın.

Geçtiğimiz günlerde ihracatı olumlu olumsuz etkileyecek gelişmeler yaşandı. Asgari ücret artışı, maliyet artışlarını neredeyse sabit giden kur nedeniyle fiyatlarına yansıtmayan ihracatçıların zaten dibe vurmuş karlılıklarını daha da aşağı çekecek bir de-ğışken. Ancak diğer yanda **sanayi** için elektrik ve doğalgaz fiyatlarında indirim yapıldı. Sorun şu ki; bu indirimler asgari ücretteki artışın, maliyetler üzerindeki etkisini ortadan kaldıracak büyüklükte değil.

YURTIÇİ

Pazartesi 10:00:

Aralık ayı **PMI endeksi**

Salı 10:00:

Aralık ayı enflasyonu

Salı 11:00:

Aralık ayı geçici dış ticaret verileri

YURTDIŞI

Pazartesi gün boyu:

PMI verileri

Salı 16:00:

Almanya Aralık enflasyonu (öncü)

Çarşamba 22:00:

FED tutanakları

Cuma 16:00:

ABD istihdam verileri

İŞ DÜNYASI TEMSİLCİLERİ DÜNYA GAZETESİ'NE

İş dünyası, 100'üncü

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu:

Küresel güç olma konumumuzu güçlendirmeliyiz

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin, daha fazla ticaret ve yatırımla bölgesel ve küresel bir ekonomik güç olma konumunu kuvvetlendirmesi gerektiğini belirtti. Hisarcıkloğlu, "Bu coğrafyadaki ülkeler küresel ekonomiye daha çok entegre olmak, küresel değer zincirleri içinde yer almak istiyorlar.

Geçmiş tecrübelerimiz, hızlı adapte olan dinamik yapıyla ve yeni ortaklıklar kurarak, bu süreçte en büyük payı alabiliriz" dedi. Türkiye'nin, bu coğrafyada en büyük üretim kapasitesini kuran ülke olduğunu belirten Hisarcıkloğlu, "Dolayısıyla eksemizimi genişletmeli, daha fazla ticaretle ve yatırımla bölgesel ve küresel bir ekonomik güç olma konumuza kuvvetlendirmeliyiz.

Geleceği şekillendirmeye başlayan iki önemli gelişme dijital ve yeşil dönüşüm. Dolayısıyla en çok bilişim ve enerji sektörlerinin ön plana çıkması bekleniyor" dedi.

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan:

Makro dengeler bozulmadan büyümeliyiz

Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, "2023'te öngörülerimizi enflasyonun tek haneye inmesini hedefleyen politikaların uygulandığı, TL'nin istikrarına kavuştuğu, iş hayatına dönük sırf mevzuat değişikliklerinin yedi kuralları öngörülebilir olduğu bir ortamın aldığını, satın alma gücünün yeniden

toparlanıp iç talebin canlandığı, büyümenin de hızlandığı bir konjonktür süslüyor" dedi. Orhan Turan, şunları söyledi: "2023, seçim yılı olacak. Büyümedeki hızlanma cari açığın bozulmasına, bu da kur üzerinde baskı ve kur üzerinden enflasyonun hızlanmasına yol açma riski yaşıyor. Bu nedenle ekonomi politikalarının büyük bir dikkat ve bece-

riyle uygulanması gereken bir yıla girdik. 2023'te büyümenin hızlandırılması gerekiyor fakat makro dengeleri bozmadan büyümenin hızlandırılabilmesinin önünde de çeşitli kısıtlar yer alıyor."

MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı:

Dünya ortalaması üzerinde büyüme yakalayacağız

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Mahmut Asmalı, 2023 yılının ikinci çeyreği itibarıyla küresel ekonominin yavaş yavaş toparlanmaya başlayacağını belirterek, "Böylece 2023 yılında sanayi ve ihracat rakamlarının Türkiye'de büyümeyle desteklenmesi yönünde daha fazla etki edeceğini öngörüyoruz" dedi. 2023

yılının 2022 yılından çok daha olumlu bir seyir izlemesini bekleyen Asmalı, şunları söyledi: "Enflasyonun iniş çeyreğiyle tesise edilecek makroekonomik istikrar, Türkiye'nin uzun vadeli ekonomik hedeflerine ulaşmasına destek olacak. Rusya-Ukrayna savaşı ile ilgili risklerde bir artış gözlemlenmez ise 2023 yılının ikinci çeyreği itibarıyla küre-

sel ekonominin toparlanmaya başlaması söz konusu olacak. Türkiye böylece Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında da dünya ortalamasının üzerinde bir büyüme performansına yakalayacaktır."

ISO Başkanı Erdal Bahçivan:

Enflasyon temel mücadele konumuz olacak

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan, "Enflasyon tıpkı 2022'de olduğu gibi 2023 yılında da ekonomimizin en temel mücadele konusu olacak. Olmalı da. Çünkü fiyat istikrarı ve finansal istikrar bir ekonominin bel kemiğidir. Yüksek enflasyon, yüksek büyüme görüşü ülkemizin yararına değil, asla kabul etmemeliyiz" dedi. 2023'ün ilk yarısında seçim ekonomisinin uygulanacağı ve sonrasında seçime dönük bir sene olacağını, seçiminin görünmez gelineyeceğine işaret eden Bah-

çivan, "2023 için seçim sonrasında uygulanacak olan doğru ekonomik politikalarla tekrar bir sermaye girişi başlarsa, cari açık noktasında 2022'den daha olumlu bir 2023 görülebilir" diye konuştu.

Türkiye'nin üretim cephesi Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına ekonominin eksenini genişleterek, daha fazla ticaretle ve yatırımla bölgesel ve küresel bir ekonomik güç olma hedefiyle girdi.

Nurdogan Arslan ERGUN

Ekonomik ve finansal açıdan çalkantılı geçen bir yılın ardından 2023'te dair umutlar iyimserliğe işaret etse de iş dünyası temkinli olmak gerektiğinde hem fikir. Türkiye 2023'te Başkanlık sisteminin ikinci seçimine hazırlanırken görüşler ekonominin 'seçim öncesi ve seçim sonrası' olarak şekilleneceğine işaret ediyor.

2023 TÜRKİYE

GSYH
941.6
milyar dolar

USD/TL yıl
ortalaması
23.66

Büyüme
%3.0

2023'E DAİR

Ekonomi yönetiminin finansman imkanlarını artırma ve maliyetleri düşürme yönündeki adımları olumlu.

Türkiye ekonomisinin 2023'te yüzde 5 civarında güçlü ve dengeli bir büyüme sergilemesi bekleniyor.

Büyüme, istihdam ve fiyat istikrarı hedeflerine ulaşmak için öngörülebilir para ve kur politikasının ekonomik göstergelerdeki etkisinin yatırımcı iştahı üzerinde etkisi olacak.

İhracatta daralan AB pazarı uzak ülkeler stratejisiyle açılacak.

İhracatçının dinamik ve esnek yapısı yeni pazarlarda adaptasyonu kolaylaştıracak.

EYT'nin masadan kaldırılması ve KGF desteği olumlu bir adım.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe:

Finansmana erişim hayati önem taşıyor

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, ihracatçı 2 yıl içinde en az 300 milyar dolara çıkarmayı ve uzun vadede ise Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülke arasına sokmayı hedeflediklerini belirterek, "Hedeflerimiz ulaşılabilir, ancak bu hedeflere ulaşmak için ihracatçıların her yıl en az yüzde 10 artırmaları gerekiyor. 2023'e de bu hedefle başlayacağız" dedi.

2022'ye ihracattaki ivme ile başladıklarını ve yıl sonu için 250 milyar dolarlık bir hedef koyduklarını aktaran Gültepe, paritenin olumsuz etkisine rağmen ihracatçı çift haneli oranlarda büyümeyi başardıklarını söyledi. Gültepe, şunları kaydetti: "Ancak yılın ikinci yarısı ile birlikte Avrupa'daki enerji krizi ve resesyon beklentisi nedeniyle bazı sektörlerin siparişlerinde düşüş başladı. Hazır giyim ve tekstil gibi sektörlerde fiyat tutturma konusunda yaşı-

nan sıkıntılar nedeniyle pandemi döneminde gelen siparişlerin önemli bir kısmı Hindistan ve Pakistan gibi ülkelere kaydı. Birtakım olumsuzluklar olmakla birlikte 11 ayı hedeflerimizin üzerinde bir performansla geçirdik." Uygun koşullarda ve yeterli finansmana ulaşabilmelerinin önemine dikkati çeken Gültepe, "Son haftalarda Eximbank kaynakları kısmen de olsa yeniden açılmakla birlikte finansmana erişim konusunda ihracatçıların sıkıntıları devam ediyor. Firmalarımızın yatırım iştahını canlı tutmak, ihracatçıların sürdürülebilir kalmak ve istihdamı artırmak için bu büyümenin ivmelenerek sürecini ümit ediyoruz. Ekonomimizin lokomotifleri haline gelen ihracatın hız kesmemesi ve gelecekte en iyi şekilde hazırlanabilmemiz için finansmana erişim hayati önem taşıyor" dedi. Kurun da mevcut seviyesinin ihracatçılara yardımcı ol-

Hazır giyim ve tekstilde yaşanan fiyat tutturma sıkıntıları nedeniyle pandemiye gelen siparişlerin önemli bir kısmı Hindistan ve Pakistan gibi ülkelere kaydı.

madığını söyleyen TİM Başkanı Gültepe, "Biz kurun istikrarlı ve öngörülebilir olmasını istiyoruz. Her yıl enflasyon seviyesinde veya az üzerinde bir kur artışının ihracatçı ve ihracatçıların ideal olduğunu söyleyebiliriz. 2023'ün ilk çeyreği için net bir tablo çizmek kolay değil" şeklinde konuştu.

2023 yılının yol ayrımı: 'Canlılık' ya da 'Durgunluk'

Sanayi üretimini sürükleyen dış talep gerilemeye başladı. Özellikle ABD ve AB pazarlarında daralma yaşanırken İhracat İklimi Endeksi Türk imalat sanayi ihracatçıların küresel daralmadan olumsuz etkilendiğini ve Orta Doğu pazarlarındaki pozitif ayrışma ile denge aradığını ortaya koydu.

Dış Ticaret Bakanlığı Avrupa ülkelerini etkileyen enerji darboğazı ve yüksek enflasyon ile birlikte ortaya çıkan durgunluk beklentisi nedeniyle Avrupa dışında 19 ülkeyi Hedef Pazar olarak ilan ederek talep daralmasının yaratacağı olumsuzlukların önüne geçmeyi hedefledi.

Kasım ayında AB ülkelerine yönelik ihracat artış hızı yavaşlama işaretlerini netleştirirken, aralık ve sonrasında da aynı eğilimin hızlanarak devam etmesi bekleniyor. Bu gelişme içerde de başta büyüme olmak üzere 2023 makroekonomik dengelerini zorlayacak önem taşıyor.

Levent AKBAY

ABD ve AB pazarlarında yaşanan durgunluk, Türkiye ekonomisinin 2023'e buçak sırtında 'canlılık' ya da 'durgunluk' ikileminde girmesine yol açtı. Sanayi üretimini de sürükleyen dış talep gerilemesi netleşti. İhracat ve sanayi üretimi başta olmak üzere göstergelerdeki bozulmanın GSYH büyümesinin son çeyrek performansını da negatif etkilemesi bekleniyor.

Özellikle ABD ve AB pazarlarında daralma yaşanırken İhracat İklimi Endeksi Türk imalat sanayi ihracatçıların küresel daralmadan olumsuz etkilendiğini ve Orta Doğu pazarlarındaki pozitif ayrışma ile denge aradığını ortaya koydu. Türkiye ekonomisi alternatif pazarlar aracılığıyla büyüme şansını sürdürebilir, canlılık da sürecektir. Aksi halde içerde de daralma kaçınılmaz olacaktır.

Dış Ticaret Bakanlığı bu beklentiden hareketle başta Avrupa ülkelerini etkileyen enerji darboğazı ve yüksek enflasyon ile birlikte ortaya çıkan durgunluk beklentisi nedeniyle Uzak Ülkeler Stratejisi kapsamında Avrupa'daki talep daralmasının yaratacağı olumsuzlukların önüne geçmeyi hedefledi. Bu ülkelere yönelik ihracatta ilave teşvikler götüren Bakanlık, ihracatçı birliklerine yazdığı yazıda;

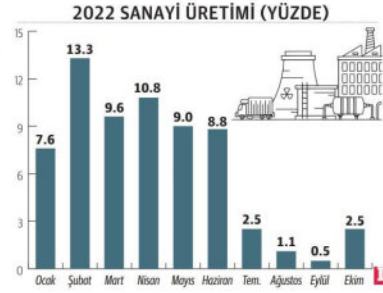
"Rusya ile Ukrayna arasında oluşan savaş halinin ekonomik yansımaları ile bağlantılı olarak yaşanan ve en büyük geleneksel pazarımız konumunda olan Avrupa ülkelerini derinden etkileyen enerji darboğazı ve yüksek

enflasyon ile birlikte birçok Avrupa ülkesinde hakim olan durgunluk havasının söz konusu pazarda talep daralmasına yol açması beklenmektedir. Özellikle, ihracatımızın yarısından fazlasını gerçekleştirdiğimiz, ülkemizin en büyük ticaret ortağı olan Avrupa ülkelerinde yaşanmakta olan ve her geçen gün derinleşme emareleri gösteren bu gelişmeler de, alternatif pazarlar bulunması ihtiyacını bir kez daha ortaya koymuştur" değerlendirmesini yaptı.

İhracat İklimi Endeksi'nde dördüncü düşüş...

"Türk imalat sanayi ihracatçıların kasım ayında zorlu talep koşulları ile karşı karşıya kalmaya devam ettiğine dikkat çekilen İhracat İklimi Endeksi açıklamasında ekimde 47,9 olan endeksin hafif bir düşüşle 47,8'e düştüğüne dikkat çekilirken; "Birçok önemli pazarda ekonomik aktivitenin son çeyrek ortasında gerilediği gözlemlendi. ABD'de düşüş ivme kazanırken Avrupa ekono-

milerin büyük bölümünde de talep koşulları kötüleşti. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) başta olmak üzere Orta Doğu pozitif ayrışmayı sürdürdü" değerlendirilmesiyapıldı.

Türk imalatçıların ihracat ikliminde üst üste dördüncü ay bozulmaya işaret edilen açıklamada, "Talep koşullarındaki zayıflama ilim düzeyde olmakla birlikte Haziran 2020'den bu yana en yük-

sek oranda kaydedildi" denilerek ABD ve Avrupa pazarları ile ilgili güdeğerlendirme yapıldı:

"Türk imalat sektörü ihracatındaki payı yaklaşık yüzde 7 olan ABD'de üretim kasım ayında belirlen bir şekilde azaldı ve söz konusu düşüş ağustostan bu yana en yüksek hızda gerçekleşti. Kasım ayında Avrupa'nın büyük bir bölümünde ekonomik aktivite yavaşladı. Birleşik Krallık, Fransa ve Hollanda, daralmanın ekim ayına göre belirginleştiği ülkeler arasında yer aldı. Almanya, İtalya ve İspanya'da ise hafifleyerek de olsa düşüş devam etti. Avrupa ekonomilerinin Türk imalat sanayi ihracatı içerisindeki payı yaklaşık yüzde 39 düzeyinde."

Sanayi üretimi ekim sürprizi haric geriliyor

2022 sanayi üretimi yılın ilk aylarında yüksek performansla seyretti. Şubat ayında yüzde 13,3'e kadar artış gösteren sanayi üretimi, martta yüzde 9,6, nisan da yüzde 10,8'i gördü. Haziranda yüzde 8,8'lik üretim performansı daha sonra aylarda gerilemeye başladı. Özellikle dış talepteki düşüşe paralel olarak temmuz, ağustos ve eylülde aralıksız gerileyerek yıllık yüzde 0,5'e kadar gerileyen sanayi üretimi ekim ayında sürpriz bir yükselişle yüzde 2,5 olarak gerçekleşti. Büyüme öncü veriler arasında yer alan sanayi üretimi bu seviyeden tekrar artışa geçerse ekonominin canlanmasına için etken olabilecek. Ancak düşüş sürerse bu kez olası durgunluğun nedenlerinden biri olacaktır.

Benzer bir sonucu İstanbul Sanayi

Çeyrekler itibarıyla büyüme oranları (yüzde)

	Tarım	Sanayi	Hizmetler	Toplam
Birinci çeyrek	0,9	7,4	9,8	7,3
İkinci çeyrek	-2,9	7,8	9,7	7,6
Üçüncü çeyrek	1,1	0,3	5,8	3,9

AB VE ABD İHRACATI SEYRİ (milyon dolar)

	AB	ABD
Ocak	7311,0	1218,0
Şubat	8388,0	1270,0
Mart	9887,0	1530,0
Nisan	9932,0	1784,0
Mayıs	7989,0	1271,0
Haziran	9710,0	1551,0
Temmuz	7334,0	1304,0
Ağustos	8025,0	1440,0
Eylül	8908,0	1375,0
Ekim	8259,0	1307,0
Kasım	8455,0	1433,0

İhracat Odası/Türkiye PMI İmalat

Sanayi Raporu da teyid etti. Ekim ayında 46,4 olan manşet PMI, kasım da 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik de 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk COVID-19 dalgalasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak, toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belgin ivme kaybını gördü. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı.

Hız kesen büyümede sanayi ve ihracatın etkisi

Türkiye ekonomisinin ilk 3 çeyrek GSYH büyüme sonuçları özel ve kamu tüketim harcama larının büyümesinin ana motoru olduğunu gösterdi. Sanayinin büyümesi ise hız kesti. Birinci çeyrekte yüzde 7,4, ikinci çeyrekte yüzde 7,8 büyüyen sanayi üçüncü çeyrekte ancak yüzde 0,3 büyüyebildi. Bu da üretimin büyüme arasındaki ilişkinin zayıfladığını gösterdi.

Aynı şekilde ihracatta büyüme arasındaki ilişki de zayıfladı. Bi-

rinici çeyrekte net ihracatın büyüme katkısı yüzde 3,5 olarak belirlendi. İkinci çeyrekte net ihracatın büyüme katkısı yüzde 2,7'ye geriledi. Üçüncü çeyrekte net ihracatın büyüme katkısı yüzde 0,7 ile sınırlı kaldı.

AB ve ABD'ye ihracatta tempo kaybı

Rekabetçi kur uygulaması ile birlikte AB ile ABD'ye yapılan ihracatın yılın ilk aylarında artış hızı gözlemlendi. AB ülkelerine yapılan ihracat ocak ayında 7,3 milyar dolardan mart ayında 9,9 milyar dolara kadar çıktı. 3 ay süresince 9 milyar dolardan üzerinde kalan ihracat temmuz ayında 7,3 milyar dolara kadar düştükten sonra ilzerden 4 ayda 8 milyar dolardan üzerinde dalgalandı. Kasım ayında AB ülkelerine yapılan ihracat yaklaşık yüzde 1 gerilerken, 11 aylık dönemdeki ihracat 94,3 milyar dolara çıktı. Buna karşın bu ülkelere yönelik ihracatın artış hızı genel ihracat artışının gerisinde kaldı. Toplam ihracattaki AB payı yüzde 40,8'e geriledi.

ABD'ye ihracat ise 2022'ye 1,2 milyar dolar düzeyinden başladı. İhracat nisan ayında 1,8 milyar dolara yavaşlarken daha sonraki aylarda 1,3 milyar dolara kadar geriledi. Kasım ayında ABD'ye ihracat 1,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Doğu pazarlarında durum

Orta Doğu, küresel ekonomide büyümenin merkezi olma özelliğini kasım ayında da sürdürdü. Rapor kapsamında takip edilen beş Orta Doğu ülkesi, imalat sektörü ihracat pazarının yüzde 6'sını oluşturuyor. Bunlar içerisinde en büyük pazar konumunda bulunan BAE'de petrol dışı ekonomik aktivite kasım da 10 ayın en düşük oranında da olsa güçlü şekilde artmaya devam etti. Benzer şekilde Katar ve Suudi Arabistan'da büyüme kaydedilirken Lübnan ve Mısır'da ise üretim daralma gösterdi. Orta Doğu haricinde, Hindistan son üç ayın en yüksek büyüme oranını kaydederek talepteki iyileşmenin kaynaklarından biri olarak devam etti. Takip edilen ekonomiler içerisinde en keskin üretim daralması Tayvan'da yaşandı. Bu ülkede imalat sanayi üretimi belirgin bir şekilde azaldı ve düşüş eğilimi sekinizci aya ulaştı. Ancak kasımdaki gerileme ekim ayına göre daha ilim düzeyde gerçekleşti.

Dış Ticaret Bakanlığı 2023 hedef pazarları belirledi

Ülkemiz ihracatını önemli ölçüde etkileyecek bu gelişmeler ışığında ihracatta ilave desteklerin yeni gelişmelere göre daha geniş ve çeşitli bir ülke grubuna sunulması bakış açısı temelinde hedef ülke belirleme çalışmaları başlatılmıştır. Bu çerçevede, 2023 yılında da büyüme devam eden ve dış ticaret hacimlerinde önemli gelişme görülen ülkeler hakkında makroekonomik göstergeler incelenmek suretiyle büyüme-pay matrisi (BCG), pazar çeşitlendirmesi ve enerji ihracatçı ülkeler analizi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalar neticesinde ortaya çıkan ve aşağıda yer alan ülkeler 2023 yılında ihracatta "Hedef Ülkeler" olarak belirlenmiştir: ABD, Avustralya, Brezilya, Çin, Güney Kore, Endonezya, Filipinler, Japonya, Kanada, Hindistan, Malezya, Tayland, Vietnam, Güney Afrika Cumhuriyeti, Nijerya, Meksika, Şili, Pakistan, Rusya Federasyonu, Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Romanya, Azerbaycan, Özbekistan, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Fas,

Katar, Etiyopya, Irak, İsrail, Kuveyt, Libya, Mısır, Venezuela, Peru, Ekvador, Paraguay, Arjantin, Kolombiya, Angola, Fildişi Sahili, Gana, Mozambik, Senegal, Tanzanya, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kenya ve Sudan.

Bu itibarla, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar ile 5986 sayılı E-İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında söz konusu hedef ülkelere yönelik destek oranlarının 20 puana kadar artırılması mümkündür. Ayrıca, 5973 sayılı Karar kapsamında hedef ülkelere yönelik giderlerin hedef sektörlerde olması durumunda ise +5 puan ilave ile 25 puan destek sağlanmaktadır."

İş dünyası temsilcileri **sanayi** elektriğinde uygulanacak indirimini değerlendirdi

İş dünyası ve temsilcileri, **sanayi** elektriğinde yüzde 16'lık indirim yapılmasının 2023 yılı üretimi için olumlu bir gelişme olduğunu ve **sanayiciyi** rahatlatacağını bildirdi.

ANKARA (AA)-Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) elektrikte **sanayi** abone grubunda yüzde 16 düzeyinde bir indirimin yaşanacağını açıklamasının ardından **sanayiciler** tarafından olumlu tepkiler gelmeye başladı.

İSO Başkanı Bahçivan: **Sanayi** elektriğindeki indirim önemli ve değerli bir avantaj

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, elektrikte **sanayi** grubuna yönelik yapılan yüzde 16 düzeyindeki indirimi önemli ve değerli bir avantaj olarak değerlendirdiklerini belirterek, **sanayiciye** moral olacağını ve enflasyonun olumlu yönde gelişmesine güçlü destek sunacağını bildirdi.

İSO'dan yapılan açıklamada, 1 Ocak itibarıyla elektrikte **sanayi** abone grubu için geçerli olacak yüzde 16'lık indirimle ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Söz konusu düzenlemeye ilişkin, "İndirimi, yeni yıla girerken, rekabet koşullarımızdaki en önemli girdi olan enerji maliyetlerimizde önemli ve değerli bir avantaj olarak değerlendiriyoruz." ifadesini kul-

lanan Bahçivan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Böyle bir indirimin yeni yılda **sanayicimize** moral olacağını vurgulamak istiyorum. Bu indirimi özellikle ihracatçı **sanayicimize** getireceği destek kadar iç piyasada da hepimizin önceliği olan enflasyonun olumlu yönde gelişmesine güçlü bir destek olarak da görüyoruz. Uzun zamandan beri dile getirdiğimiz bu konunun dünyadaki gelişmelere paralel olarak önümüzdeki aylarda diğer enerji kalemleri ile birlikte de devam etmesi umuduyla başta Cumhurbaşkanımıza, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımıza, **Sanayi** ve Teknoloji Bakanımıza ve Hazine ve Maliye Bakanımıza teşekkür ediyoruz."